

نام و نام خانوادگی:		بسمه تعالی	تاریخ آزمون: ۹۹/۱۰/۲۲
نام درس: علوم و فنون ۱		اداره آموزش و پرورش منطقه ۲ تهران	مدت آزمون: ۵۰ دقیقه
پایه: دهم انسانی		دبیرستان فرهنگ رضوان	تعداد صفحات: ۴ صفحه
نام دبیر: سرکار خانم ابراهیمی		سال تحصیلی ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹	تعداد سوالات: ۲۷ سوال
نیمسال اول			
ردیف	نمره		
۱	۰.۵	در بیت «عطار اگرچه یافت به عین یقین تو را / ای بس عیان به عین عیان، از که جویمت؟» کدام گزینه قابل پذیرش نیست؟ الف) عین و عیان : جناس ب) آوردن واژگان عربی مانند عین ج) عطار تخلص شاعر د) توصیه به انجام عمل مورد رضایت خداوند	
۲	۰.۵	هنگامی که از متن، سخن می گوئیم، خواست ما فقط نوشته های روی کاغذ است. ○ نادرست ○ نادرست	
۳	۱	رابطه معنایی (تناسب، تضمّن، ترادف، تضاد) را در مقابل دو بیت زیر بنویسید. الف) بگفت این و به صد <u>دستان</u> و <u>تزویر</u> / <u>بجست</u> از دام، همچون از کمان، تیر ب) زین درد، خون گریست <u>سپهر</u> و <u>ستاره</u> هم / خون گشت، قلب لعل و دل سنگ خاره هم	
۴	۰.۵	کدام عامل برای پیدایی و شکل گیری «شعر» اساسی تر و حیاتی تر است، به طوری که بدون وجود آن، سایر عوامل در آفرینش شعر، ناتوان اند؟	
۵	۰.۵	چه چیزی سبب کشف لحن یک متن می شود؟	
۶	۱	در بیت «خیال خال تو با خود به خاک خواهم برد / که تا ز خال تو خاکم شود عبیر آمیز» کدام آرایه ادبی را مشاهده می کنیم که بر موسیقی و تأثیر آن افزوده است؟	
۷	۱	کتاب «اوستا» را موبدان برای اجرای مراسم دینی، از حفظ می خواندند، در دوره ..... به نگارش درآوردند.	
۸	۰.۵	منظومه «یادگار زیران» از اشعار تعلیمی و اخلاقی به زبان پهلوی است که در میان اندرزنامه های منثور قرار گرفته و اصل پارسی دارد. ○ نادرست ○ نادرست	
۹	۱	ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم زمان با روی کار آمدن حکومت طاهریان پدید آمد. ○ نادرست ○ نادرست	

۱	<p>کدام گزینه نادرست است؟</p> <p>الف) در زمان سامانیان، ..... عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می آمد. (بخارا)</p> <p>ب) ابوعلی سینا در همه علوم روزگار خود تبخّر داشت و فقط به ..... شعر می سرود. (فارسی)</p> <p>ج) شعر غنایی با دو شاعر مشهور، ..... و ..... قوّت و استحکام یافت. (رودکی - شهید بلخی)</p> <p>د) مراحل سه گانه سیر زبان فارسی ..... است. (باستان - میانه - نو)</p>	۱۰
۱	<p>واج « ی » در چند واژه «صامت» به شمار می آید؟</p> <p>آدینه - آرایه - بی بال و پر - دادیار - نهایت - دوستی - زمین لرزه - پایدار</p> <p>الف) ۲ (ب) ۳ (ج) ۴ (د) ۵</p>	۱۱
۰,۵	<p>در این شعر که از نیما یوشیج است، چند هجای کشیده وجود دارد؟</p> <p>تو را من چشم در راهم، شباهنگام...</p> <p>الف) ۲ (ب) ۳ (ج) ۴ (د) ۵</p>	۱۲
۰,۵	<p>نوع هجا در واژه های «شَب، خواست، زمستان، توصیف» یکسان است.</p> <p>○ درست ○ نادرست</p>	۱۳
۱	<p>تعداد هجاها در کدام مصراع بیشتر از سایر مصراع هاست؟</p> <p>الف) در زیر بارِ عشق تو از پا درآمدم</p> <p>ب) نشاید که خوبان به صحرا رَوَند</p> <p>ج) نمی باشد لباسی در بر من غیر عُرْیانی</p> <p>د) گَرَت رازی بُود بسته دهان باش</p>	۱۴
۱	<p>علائم عروضی در کدام گزینه، نشان دهنده الگوی هجایی مصراع «یاد می داری که با من جنگ در سر داشتی» می باشد؟</p> <p>الف) - U - - - U - - - U - - - U -</p> <p>ب) - - U - - - U - - - U - U - -</p> <p>ج) - U - - U U - - U U - - U U -</p> <p>د) - U - - - - U - - U - - - -</p>	۱۵
۰,۵	<p>سجع در کدام گزینه ارزش موسیقایی کمتری دارد؟</p> <p>الف) توانگری به هنر است نه به مال، و بزرگی به عقل است نه به سال</p>	۱۶

	<p>(ب) یاد دارم که شبی در کاروانی همه شب رفته بودم و سحر در کنار بیشه ای خفته</p> <p>(ج) پس در این میدان مرد باش و در محنتِ او فرد باش</p> <p>(د) پادشاهانی که مشفقِ درویش اند، نگهبانِ مُلک و دولتِ خویش اند.</p>	
۱	<p>نوع سجعِ عبارتِ زیر را بنویسید.</p> <p>هر که به تأدیب دنیا راه صواب نگیرد، به تعذیب عقبی گرفتار آید.</p>	۱۷
۰.۵	<p>عبارت «طالب علم، عزیز است و طالب مال، ذلیل» با عبارت «روز و شبم اندر هجر می رود و جان و جوانی ام اندر درد» از نظر نوع سجع یکسان هستند.</p> <p>○ درست ○ نادرست</p>	۱۸
۱	<p>کدام گزینه در مورد شعر پهلوی نادرست است؟</p> <p>(الف) اشعار بازمانده از زبان پهلوی در لابه لای اندرزنامه های منثور قرار گرفته اند.</p> <p>(ب) منظومه هایی نظیر درخت آسوریک ریشه پارتی دارند.</p> <p>(ج) اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است و آن چه باقی مانده دچار تحریف هایی شده است.</p> <p>(د) بعضی از قطعات بازمانده از اشعار پهلوی، مضمون مدحی و توصیفی دارند.</p>	۱۹
۱	<p>پاسخ صحیح را از میان کلمات داخل پرانتز انتخاب کنید.</p> <p>(الف) به سبب اهمیت سنت شفاهی در ایران (پیش از اسلام - پس از اسلام) آثار ادبی پهلوی، غالباً به کتابت در نیامده بود.</p> <p>(ب) آثار ادبی منظوم و منثور فارسی میانه از بین رفته و ترجمه عربی و فارسی آنها (در دست است - در دست نیست)</p> <p>(ج) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال (شرقی - غربی) بود.</p> <p>(د) شاهان (غزنوی - سامانی) برای ماندگاری حکومت نوپای خود ناگزیر، زبان فارسی را رواج دارند.</p>	۲۰
۱	<p>توضیح جامع و کامل زیر در مورد کدام کتاب نثر فارسی است؟</p> <p>به دستور منصور بن نوح سامانی نوشته شد. اصل کتاب از محمد بن جریر طبری تحت عنوان تاریخ الرسل و الملوک است. اصل کتاب عربی است و به فارسی برگردانده شد. نویسندگان از اصل تاریخ مطالبی را حذف کرد و اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران بر آن افزود.</p>	۲۱

۰,۷۵	<p>هر مورد از ستون الف را به یک مورد از ستون ب وصل کنید.</p> <table border="1" data-bbox="196 195 1417 558"> <thead> <tr> <th data-bbox="196 195 808 247">ب</th> <th data-bbox="808 195 1417 247">الف</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="196 247 808 558">واژه آرایبی (تکرار)</td> <td data-bbox="808 247 1417 352">۱- عشق و اساس عشق نهادند بر دوام / یعنی خلال پذیر نگردد بنای عشق</td> </tr> <tr> <td data-bbox="196 352 808 558">وزن</td> <td data-bbox="808 352 1417 426">۲- در شعر جنبه تزیینی ندارد بلکه جز طبیعت شعر است.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="196 426 808 558">شعر نو</td> <td data-bbox="808 426 1417 558">۳- شاعران در این نوع شعر تساوی مصراع ها، را ضروری نمی دانند و طول مصراع ها، یکسان نیست.</td> </tr> </tbody> </table>	ب	الف	واژه آرایبی (تکرار)	۱- عشق و اساس عشق نهادند بر دوام / یعنی خلال پذیر نگردد بنای عشق	وزن	۲- در شعر جنبه تزیینی ندارد بلکه جز طبیعت شعر است.	شعر نو	۳- شاعران در این نوع شعر تساوی مصراع ها، را ضروری نمی دانند و طول مصراع ها، یکسان نیست.	۲۲
ب	الف									
واژه آرایبی (تکرار)	۱- عشق و اساس عشق نهادند بر دوام / یعنی خلال پذیر نگردد بنای عشق									
وزن	۲- در شعر جنبه تزیینی ندارد بلکه جز طبیعت شعر است.									
شعر نو	۳- شاعران در این نوع شعر تساوی مصراع ها، را ضروری نمی دانند و طول مصراع ها، یکسان نیست.									
۰,۲۵	<p>در عبارت زیر واج آرایبی با صامت های «ن» و «ج» مشهود است؟</p> <p>من از گفتن می مانم / اما زبان گنجشکان / زبان زندگی جمله های جاری جشن طبیعت است.</p> <p>○بله ○خیر</p>	۲۳								
۱	<p>در کدام گزینه «واج آرایبی» و «تکرار» به چشم می خورد؟</p> <p>الف) حرف های ما هنوز ناتمام / تا نگاه می کنی وقت رفتن است / و باز هم همان حکایت همیشگی</p> <p>ب) نه خطی نه خالی / نه خواب و خیالی / من ای حسِ مبهم تو را دوست دارم</p>	۲۴								
۰,۷۵	<p>ارزش موسیقایی سجع کدام گزینه، بیشتر است؟</p> <p>الف) آن که از جمال عقل محبوب است، خود به نزدیک اهل بصیرت، معذور باشد.</p> <p>ب) شیطان با مخلصان بر نمی آید و سلطان با مفلسان</p>	۲۵								
۰,۵	<p>قلمرو فکری حکایت زیر کدام گزینه است؟</p> <p>روزی شخصی پیش بهلول، بی ادبی نمود، بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند . گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است!</p> <p>الف) تربیت صحیح ب) نكوهش بی ادبی ج) اهمیت تربیت د) همه موارد</p>	۲۶								
۰,۲۵	<p>انتساب کدام بیت به سراینده مقابل آن نادرست است؟</p> <p>الف) ای بی نشان محض، نشان از که جویمت؟ / گم گشت در تو هر دو جهان، از که جویمت؟ (عطاری)</p> <p>ب) هر که زین گلشن، لبی خندان تر از گل بایدهش / خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایدهش (صائب)</p> <p>ج) ما هم چشمیم و تو نور ای صنم / چشم بد از روی تو دور ای صنم (حافظ)</p> <p>د) شکر کند چرخ فلک، از مَلِک و مَلِک و مَلِک / کز کرم و بخشش او روشن و بخشنده شدم (مولوی)</p>	۲۷								

موفق باشید

